

Samráðingarúrslit landsstýrisins góðkend av løgtinginum

Tað snýr seg ikki bert um tons og krónur, men eisini um fiskimøguleikar, segði Atli Dam, løgmaður, sum nevndi, at landsstýrið ikki kann tryggja, at fiskur kemur á tey øki, har møguleikar eru skaptir

Undir viðgerðini av teim fyra tingmálunum um sínamilum fiskivirskifti Føroyar—Ísland, Føroyar—Noreg, Føroyar—USSR og um avmarkingar móttvegis EEC frá 17. nov. — 31. des. høvdu fleiri tingmenn orðið.

Erlendur Patursson (tj. fl.) meinti, at sáttmálarnir

Erlendur Patursson — vit mugu lata yvirskotsfisk sambært eindartekstinum á havrættarstevnu.

vóru okkum til fyrimunar og svaraðu væl til fiskimynstrið í lotuni. Minti á, at ein partur av tí, vit lata er fiskur, har yvirskot er, so at skilja, at vit troyta ikki stovnarnar til fullnaðar sjálvir og ti mugu lata sambært eindartekstinum á havrættarstevnu.

Helt at javnvágin mátti roknast út í krónum og oyrum sum vit fáa burturúr netto og ikki bert í tonsum og bruttovirði.

Jógvan Olsen (samb. fl.) metti islandssáttmálan hampuligan at vera og var nøgdur við, at eingin uppøgn kom hesa ferð.

Við Noreg fáa vit nakað tað sama sum í fjør, men helt hann, at norðmenn á svartkjaftaveiðini hava lutfalsiga meira møguleikar at expandera enn vit í ídnaðarveiðini á norskskum øki.

Sovjetsáttmálan tók hann fyrivarni við, og fyltist á, at meðan vit skulu veiða uttanfyri 12 fj. er einki sagt um, hvus-

su nær russar kunnu veiða. Helt tað vera lógið við tí, sum nevnt er um royndarveiðu við 5 skipum á russiskum øki, har mundi alt vera roynt, sum roynast kundi.

Jógvan Olsen óttaðist stórliga fyri tí, at russar sleppa at veiða á tí økinum, har sildin skal vaksa upp, og helt hann okkum vita litið um, hvørt sild var iblandað svartkjaftin ella ikki.

Hann segði annars um EEC, at vit skuldu havt lagt bleytari upp í móttøkunum afturfyrir hvitingsbróðurkassan og honum dámdi litið at nú kom steður í sínamilum veiðuna millum EEC og Føroyar 1. januar komandi. Hann ræddist fyri at hetta kundi koma at vera jólaferian langa, og at ilt bleiv at fáa samband í lag aftur.

Poul J. Olsen (jvn. fl.) var heilt væl nøgdur við Íslands- og Noregs sáttmálarnar, meinti at hesir

Poul J. Olsen — saltfiska- og flakatalararnir høvdu verið seldir beinan vegin, um tingið segði nei til sáttmálan við Sovjet.

tryggjaðu einum stórum parti av flota okkara. Um sáttmálan við Sovjet helt hann, at í neyðini okkara langfarafloði kann koma í, er einki annað at gera enn at taka við hesum. Teir stóru saltfiska- og flakatalararnir høvdu verið roknir um hesin sáttmálin ikki fekt í lag. Hann metti, at teir vildu verða seldir beinan vegin, segði tingið nei til at undirrita sáttmálan við Sovjet og mælti tí til at samtykkja

hann. P.J.O. visti á, at á økinum har eysturi høvdu føroyingar av og á veitt stórar nøgdir av toski. P.J.O. meinti at landsstýrið var komið væl burtur úr teim trupulleikum, sum høvdu staðist av broytingunum á havinum, og helt at teir høvdu greitt samráðingarnar væl úr hondum. Eisini P.J.O. visti á altjóða skyldu okkara at lata av yvirskoti.

Hilmar Kass (sj. fl.) kundi taka fullt undir við Íslands sáttmálanum og tók fyri so vitt eisini undir

Hilmar Kass — óvist, um vit kunnu veiða tey 2000 tonsini av flatfiski í russiskum sjógv.

við sáttmálanum við Noreg, hóast hann her hevði fleiri atfinningar og fleiri spurnadartekin til virðið av teim einstøku tættunum í sáttmálanum.

M.a. helt hann, at um vit gjørdur meira av at veiða tey fiskasløg her á leiðum, sum norðmenn veiða, vildu 12.000 tons av hesum fiski verið meira í virði enn 12.000 tons veidd av saltfiskatalarum í Barentshavinum. Fanst eisini at, at norsk garna veiða ikki var bannað á ávisum leiðum her, og at vandi tí var fyri at hýsveiðan her við línu var tarnað av norðmonnum og eisini at ov nógvur toskur kom at vera uppi í.

Hilmar Kass vildi eisini fegin havt loft á talinum av norskskum svartkjaftabátum, tí nøgdarnar norðmenn eru førir fyri at veiða kunnu vera heilt stórar. Serliga nýtti H. K. eitt heldur bondsklígt orðalag um russaraavtaluna, har hann helt, at andstöðan í alt ov høgan mun var hildin uttanfyri og bert mátti taka til eftirtektar tað, landsstýrið frammanundan hevði avgjørt við russararnar. M.a. helt H.K., at meginparturin mundi vera avrikað á teirri veitsluferð, sum landsstýrið hevði

verið á í Sovjet í summar, her var stutt sagt ov litið samráðst við marknaðarnevndina, tí høvdu føroyingar fingið ov ringan lut. Eisini H.K. óttaðist fyri, hvat russar kundu veiða sum hjáveðu av sild í svartkjaftafiskiskapinum. Royndarfiskiskap gav hann ikki ov nógv fyri, men metti, at vit á henda hátt eisini komu at lata nakað. Tey 2.000 tonsini av flatfiski var tað ógvuliga óvist um vit kundu veiða, so samanlagt áttu vit at havt fingið tey 10.000 tonsini av toskaskræðu fyrir minni svartkjaft enn 50—60.000 tons.

H.K. nýtti sum prógv fyri føroyskum afturhaldni, at meðan loyvt var 10—12 føroyskum skipum at veiða 25—30.000 tons av lodnu skuldi loyvið gerast til snøgt 12 sovjetisk skip í svartkjafti.

Hann endaði við at siga, at landsstýrið her hevði slept endanum og tveitt tinginum úrslitið, sum var eitt ringt úrslit. Kortini mátti ein umhugsu, um neyðugt bleiv at taka við tí.

J. Fr. Øregaard (jvn. fl.) talaði um, at Ísland við fyriliggjandi sáttmála

J. Fr. Øregaard — føroyskur royndarfiskiskapur hjá russum er onki verdur og heldur ikki lodnan frá teimum

veruliga hevði víst stórsinni. Her lat eitt land veruliga nakað, uttan at fáa nakað afturfyrir, helt at íslendingar skuldu vita, at teirra litla land væl hevði livað upp til tey krøv ein kundi seta til bróðuranda.

Hóast vit í sáttmálanum við Noreg lótu virði fyrir virði, hevði J. Fr. Øregaard ikki so nógv í móti at gera hendan sáttmála, har vit lata munandi av svartkjafti til eitt stórt tal av norskskum bátum, sum eisini verða við til at treingja um leiðir-

nar. Millum Noreg og Føroyar var talan um eitt gamalt samband.

Øregård segði frá, at hann í marknaðarnevndini hevði tikið fyrivarni viðvikjandi at bjóða Ishkov til Føroya, og helt at her lótu vit meira fyrir minni, tí vit lótu 60.000 tons av svartkjafti og óásetta nøgd av øðrum fiski (til royndarskipini uttan fyrir 700 m) Lodnan var 0 verd og føroyskur royndarfiskiskapur hjá russum 0 verdur.

Kendi ikki nakað annað land, sum lat yvirskotsfisk, og gav tí litið fyrir hetta, at vit skulu gera tað.

Segði við sjálvstýrisflokkin og sambandsflokkin at teir høvdu ligið sjóvarfallið av sær, tá teir ikki saman við honum mótmæltu í marknaðarnevndini, áðrenn sáttmálin varð undirskrivaður, nú var ov seint.

Hann metti sáttmálan at vera politiskan eisini, eins og hann hevði verið um hann varð gjørdur við USA, og sjálvur vildi hann heldur ikki gjørt sáttmála við USA.

Hákon Djurhuus (f. fl.) segði, at tíðin vit høvdu livað seinastu árin hevði verið ein strævin tíð, seinasta árið kanska eitt hitt torføraasta politiska skeið við minnast.

Helt, at landsstýrið hevði greitt samráðingarnar væl, og hevði fingið meir burturúr enn frammanundan mett. Fólkafløkkurin hevði verið við til at mynda tey upplegg farið var avstað við, og vildi atkvøða fyrir fyriliggjandi sáttmálanum sum allir vóru góðir og brúkarir.

H. Djurhuus avsannaði, at andstöðan hevði verið hildin uttanfyri, hon hevði tvørtur ímóti í

Hákon Djurhuus — menn eiga ikki at ræðast samvinnu við russar í forhond

marknaðarnevndini fingið alt tilfar fyrilagt. Tá annað varð sagt, kundi tað vera, tí menn hildu tað vera nýtiligt upp undir val.

Vit eiga at takka íslendingum. Norska avtalan er í lagi og samvinnu við russar eiga menn ikki at ræðast í forhond, segði H. Djurhuus.

Vit hava fyrr havt samvinnu við russar, og kenna teir, sýnir ein teim álit eru teir álitismenn afturimóti. Hann hevði sjálvur í 1955 verið í Moskva og gjørt sáttmála við Ishkov.

H. Djurhuus helt ikki tað stóðust trupulleikar av at kontrollera hjáveðu í svartkjaftaveiðini, sær vitandi skuldi eingin hjáveða vera. Eisini H. Djurhuus nevndi, at okkara menn fyrr hava veitt eystarlaga í Barentshavinum.

Kjartan Mohr (frb. fl.) helt seg hava frætt, at andstöðan hevði verið

Kjartan Mohr — nú er tað stóra takið eftir, Grønland og EEC

hildin uttanfyri, men hann hevði jú ikki høvi at møta í marknaðarnevndini (og hetta mótmælti hann einaferð enn). Rætt skuldi tó vera rætt, av og á høvdu flokksformennirnir verið bodnir við á marknaðarnevndarfund saman við landsstýrinum, eins og hann hevði fingið persónliga orientering frá lögmanni sjálvum.

Alt í alt meinti Kj. Mohr, at tað frægasta var gingið burturúr, og hann vildi tí umhugsu at atkvøða fyrir, tí hetta var eitt stig fram eftir. Nú var tað stóra takið, sum eftir var, Grønland og EEC.

Landsstýrið átti at havt fingið sær góð ráð í marknaðarnevndini frá Hilmar Kass og Jógvan Olsen, eins og vinnulivið skuldi verið meira uppi.

Petur Reinert landsstýrismaður hómaði nú